

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenként 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adatkak vissza.	Előfizethetui a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, azt-látván-tér 1.	Felolós szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 ft — kr. Félévre . . . 3 ft — kr. Negyedévre . . . 1 ft 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény
--	---	---	--	---

A néppárt és a nemzetiségek.

A nagy szólamoknak varázs-hatásuk van a néptömegekre. A magyar ember, ha félhalott is már, mégis megélnékül és lelkesen kiáltja utánunk: »Éljen a király!« Még a néma is megszólal, ha a királyt kell éljenezni, mint Zakariás, midőn fiának a János nevet adta. Csakhogy az emberek, mint mindennel a világon, ezzel a hatalommal is visszaélnék. A francia forradalmat a »szabadság, egyenlőség, testvériség« lobbantotta lánggra; a magyar forradalmat a »rabok többé nem leszünk!« csinálta. A szabadelvű párt is, minthogy másképp már nem képes hivatkozni, ehhez a büvölő eszökhöz folyamodik s a nemzetiségeket hazáárulóknak hirdeti, hogy más pártokat elidegenítsen tőlük és a velök érintkezőket a hazaelenségeinek nyilváníthassa. Hogy azonban ez a politika — magyar értelemben véve — nem nélkülöz minden érdeket s hogy maga a szabadelvű párt nem irtózik a nemzetiségektől, kitetszik abból a tényből, hogy a szabadelvű párt a maga követőit éppen a nemzetiségi kerületekből kapja. Vessünk csak egy futó pillantást is a Kreith Béla gráf kiadta »Képviselőválasztó-kerületek térképére« s láthatjuk, hogy míg az ország szívében lakó magyar faj csak kivételesen szállt egy-egy kormánypárti képviselőt, addig az ország peremét alkotó nemzetiségeknél más képviselő, mint szabadelvű, ritkaság számba megy.

Csakhogy az a nagy szerencsétlenségünk is megvan a nagy szólamoknak, hogy bizonyos idő múlva lelohadjak, elévülnek, kivált ha nem a tiszta igazságból nőttek ki. A varázs hatásuk megszűnik és az emberek kezdenek kiábrándulni. Bárhogy is verdesse már manapság a »szabadság, egyenlőség, testvériség« a fülünket, e hang már nem hatol le a szívig, hidegen hagy bennünket, mert egy egész évszázad alatt nem volt képes e szólam tények alapján beigazulni. A nemzetiségek hazafiatlanságáról hangoztatott szólam egy negyed század alatt is már hitelét veszítette,

mert valótlanúsága tények hiányában csakhamar ideoült. 1867 óta mindössze négy politikai pört indított az államhatalom egyes tót nemzetiségeik ellen és e négy pör közül is kettő fölmentéssel végződött. Huszonöt év lefolyása alatt a magyar fajból talán többen is megtévelyedtek állampolgári fölfogás tekintetében. De azért a liberálisok mégis teleharsogják a levegőt a tótok hazafiatlanságával, csak-hogy nebánts virágokat, nenyulj hozzám virágokat csináljanak belőlük, melyek egyedül a liberális párt számára illatozzanak. Hogy élénk emlékezetben maradjon a vád, időről-időre eltörölték egy-egy iskolájukat, ma már valamennyit, holmi pánszláv üzelmek miatt. Nagy buzgalmukban megfélekedtek a törvényről, beszüntették az iskolákat anélkül, hogy a törvényes eljárást megindították volna a pánszláv agitátorok ellen, anélkül, hogy csak egy tanárt is törvény elé idéztek volna. Csak az »eráz, fogd rá« elvét alkalmazták. Elynyomták, becsukták a tó iskolákat és magyar nyelvű intézetekbe kényszerítették a tót ifjúságot, oda, a hol a tót nyelvtől úgy félnek, mint az ördög a tömjénfüsttől, a hol tót szónak nem szabad hallatszanania, nehogy az intézet pánszláv hirbe jusson. Seholy a középiskolákban nem tanítják a tót nyelvet, a mely körülmény ért-hetővé teszi egy tót lapszerkesztőnek a panaszát, hogy a tiz ujján meg tudja számlálni a magyarországi tót írókat. A tót értelmiség mindamellett művelni akarja magát az anyanyelvében és magyarországi termékek helyett a külföldiekre van utalva. Azért hemzsegnek a fölvidéken a morva, cseh, lengyel és orosz lapok. Pedig, ezeket a hazaszeretet ápolására és terjesztésére nem találom alkalmas eszközöknek. Ez az erőszakosan teremtett helyzet annál nagyobb veszedelmeket rejt magában, mert a nem magyar ajku honpolgáraink éppen a határszéleken laknak.

Igaz, a tót tótnak, a német németnek, a román románnak, a szerb szerbnek vallja magát, ha mindjárt magyar állampolgár is, de az ebből származó félreértések nyelvünk tökéletlenségé-

ben birják alapjukat, Nekünk nincs külön kifejezésünk a magyar nemzetre és a magyar nyelvre, hanem mindkettőt egyformán »magyar«-nak mondjuk. Pedig külön fogalmat fejez ki a »m a g y a r« szó földrajzi értelemben és külön fogalmat nyelvi értelemben. A konstantinápolyi török alattvaló is lehet magyar nyelvű, de nem tartozhatik a magyar nemzethez; és a trencsénmegyei tót is magyar, de csak magyar alattvaló. A német nyelv már különbséget tesz: »Ungar«-nak mond mindenkit, a ki Magyarországból való, »die Magyaren« névvel pedig csak a magyar nyelvű, a magyar fajból való magyarországiakat illeti. A tót is »uher«-nek nevezi a politikai nemzetét, míg ennek magyarul beszélő tagjai ő szerinte »uherszki«. A külföldön barangoló tót atyafi, ha magyarországi illetőségű, azt mondja ha kérdezik: »já szom uher«, és nem: »já szom uherszki«, mit ha mondana, hazudnék és úgy sem hinné el neki senki.

A tótok büszkék arra, hogy uherek és sohasem tagadják, hogy ők a magyar nemzetnek tagjai. Ne kenjük tehát oly vakmerően valakire rá a hazafiatlanság vadját!

A sasvári nagygyűlés után, ahol a tót katolikusok meg a lutheránusok testvéri ölekezésében volt alkalmunk gyönyörködni, jó lesz ez igazságokat elménkbe és szívünkbe vésnünk.

Éljen a néppárt!

Dr. Patássy,

A választási jog elközbása.

— A t. Háznak ajánlva. —

Van nemes Barsvármegyében egy község, melyben a mezőrendőrségi törvény dicső végrehajtásának örvend. Az új rendet fel kellett eröltetni minden áron, még alkalmas közegek híján is, — akárcsak az egyházpolitikát. Nem lévén vállalkozó a mezőrendőrségi tisztre, — ebre bízták a hájat, akarom mondani, cigányok lettek mezőrendőrökké. S most azután szabad a vásár. Varju varjunak nem vájja ki a szemét, cigány sem éri tetten cigány kollegáját. Lepedőkkel vándo-

rol-hát a tengeri az ujmagyar gunyhók felé — a mezőrendőr a — tarlókra vigyáz.

A nemzet a t. Házat bizta meg a saját képviselőivel, hogy örökösök ősi „jósága”, jogai felett s felelősségre vonja a bitangban ért jogfosztókat. Ország világ tudja, micsoda jogfosztási műveket végez a szabadelvűség bábeli tornyán dolgozó új magyar éra. *Mik történtek a szavazó listák összeállításával, milyen sérelmek a reklamdíciók elintézésében, milyen fondorlatok a felelőbbrészek megakadályozásában!*

S ezekhez a képviselőháznak nincsen semmi szava?

Vártuk, hogy a magyar parlamentben komolyan, férfiasan felelősségre fogják vonni e miatt az erőszakos kormányt, — de nem történt semmi.

Valamennyien csak nem azonositják magukat e jogfosztásokkal? Valamennyien csak nem hunynak szemet e világra szóló alkotmány-sérelmek előtt? A liberálisoktól persze nem várhatni mást, hisz a delinkvensek is patentliberálisok, kiket bizonyára épen olyasmi bátorított fel ennyire, a mi fentebb a varjakat és cigányokat párhuzamba hozta. De van a magyar parlamentben *ellenzék is*, melyet hogy még tökéletesen tönkre nem tett az egyházpolitika ép az ilyen országos merényletek megtorlásával kellene bizonyítani.

Vagy minek a kormányt bántani, hiszen csak a néppártot üldözi!!

Hát tisztelt Urak, akkor az a fenti mezőrendőr egy hajszállal sem gondolkozik triviális abban, mikor azt mondja: „Vigye a manó, hisz a papát viszik!”

A csengő köröngök... fizetett nyári vakáció után nem szüreti vakációt várt az ország a t. Háztól, melynek végén összejönnek napirendet készíteni és a házszabályok fölött örökig veszekedni, hanem várta, hogy

a nemzet fiainak sérelmével okvetlen foglalozni fognak férfias komolysággal, magyar bocsülettel.

Ha a parlament nem orvosolja a választási jogon ejtett sérelmeket, legalább az adófizető polgárok egy részének szolgáltasson igazságot, mivel a Kuridhoz való felelőbbréstől elüti őket a hatalom, nem tudatván velök sürgetésük dacára sem felszólalásaik miként való elintézését.

A t. Háznak nemesek jogai vannak, de kötelességei is, a többi közt az is, hogy az adófizető polgárnak is biztosítsanak ne csupán kötelességet de jogot is. — Ha szabadon engedni letarolni jogainkat, a t. Ház is oda jut, hogy mint ama mezőrendőr, már csak tarlókra fog vigyázhatni. De akkor önmagának ásta meg a sírját.

Videant ergo consules!

Pannón.

A horvát botrányok.

(b. f.) Az már mégis sok, a mit Bánffy báró miniszterelnök csinál és beszél. Ezen az uri emberen ez egyszer nem vált be a régi közmondás: A kinek hivatalt ad az Ursten, annak eszet is ad hozza. Bánffy báró nemzetiségi politikája ép oly esztelen, mint egyházpolitikája, közjogi felfogása és magyar nemzeti érzületre nézve pedig megszégyenítő akármelyik iskolásgyermek. Bánffy báró tegnap válaszolt a zágrábi botrányok ügyében hozzá intézett interpellációkra, válaszolt pedig úgy, hogy a szégyen, a harag pirját kéretik minden becsületese magyar hazafi arcába. Az már bebizonyított tény, hogy a zágrábi suhancok tervszerűen, megfontolva gyalázták meg a király jelenlétében a magyar zászlót.

Miképen fogja fel ezen hallatlan botrányt Bánffy báró?

„A zágrábi diákok összevartak több színből álló vázsnat, mely vázsdondarabok színei történetesen megegyeztek a magyar nemzet színével.”

Itt megáll az ember esze.

Moral insanity, tudatlanság, megfontolt rosszakarat, veleszületett cinizmus, vagy mi beszél abból az uri emberből, a ki ez időszert a magyar kormány élén áll? Nem tudjuk elbirálni. Hazafias harag vesz erőt rajtunk, midőn Magyarország miniszterelnöke úgy beszél Magyarországról, a mint még a legfanatikusabb horvát sem merne beszélni. Így szépiteni, így elsimitani a zágrábi események kinos hatását csak arra alkalmas, hogy hatványozott mértékben fokozza a Háznak amugy is tulcsigázott ingerültségét és nem is csudáljuk, hogy Bánffy fentidézett szavait olyan vihar követte, a minőnek még ritkán volt színhelye a Ház. Az invektívák sulyos özöne repült Bánffy báró fejére, a ki sápadtan nézte szavainak hatását.

És ezen hatást nem tudta Bánffy br. megsemmisíteni azzal, hogy botrányosoknak nevezte a zágrábi eseteket, a melyek szigoruan megbüntetőndők; hogy hangsúlyozta, miszerint a kormány közjogilag érvényesítette Zágrábban állását (de miképpen, azt nem mondta meg); hogy befolyását a királyi válaszokban is érvényesítette; hogy kiemelte miszerint a zászlósértés tervszerűen történt s a zágrábi rendőrség tehetetlenül nézte az egészet és hogy Zágrábi lakossága is elítéli a sajnós eseményt.

A miniszterelnök szavait kísérő zajos jeleneteket sem akarjuk itt reprodukálni. Mi már programmunknál fogva sem va-

TÁRCA.

Donozo Cortes parlamenti beszéde

Katholikus-, egyház és állam közti viszony-, kormányformák- és forradalmakról.

Spanyolból fordította

Itj. dr. ZICHY JÁNOS gróf.

(Folytatás és vége.)

És most egyik a kettő közül... Megígértém, hogy ma teljes őszinteséggel fogok beszélni és teljesítem is ígéretemet. Tehát a két dolog közül az egyik: vagy elérkezik a vallási reakció, vagy nem.

Ha bekövetkezik ezen reakció, meg fogják önkölni látni, hogy a mily mérvben emelkedik a vallás hőmérője, oly mérvben fog leszállani a politikai hőmérő, természetesen magától, nem befolyásoltatva sem a népek, sem a kormányok, sem az emberek által mindaddig, a mig eléri azon fokot, a mely a népek szabadságának napját jelzi.

De ha ellenkezőleg — és ez nagyon komoly — a vallási hőmérő folytatja esését, uraim, nem lehet előre jelezni, hogy mily mélyen fogunk sülyedni. Én legalább nem tudom, de nem is vagyok képes arra írtózat nélkül gondolni is. Tekintsek kérem az analógiákat, a melyeket említék és fontolják meg kérem e kérdést: ha nem vala szükség kormányra akkor, a midőn a vallási represszió a legmagasabb fokon állott, most a midőn ez már nem létezik, minő kormány lesz képes az egyensúlyt helyreállítani? ezzel szemben nem válik-e tehetetlenné minden despotizmus? Uraim! nem érintet-

tem-e most ujjaimmel a sebet? Igen, mert így állanak a dolgok jelenleg Hispaniában, Európában és az emberiséget illetőleg az egész világon. Múltotassanak két dolgot tekintetbe venni. Uraim! Az ó-korban a zsarnokság vad és kérélhetetlen volt és mégis azon tyrania anyagilag határok közé vala szorítva, az államok kicsinyek és a nemzetiségi relációk lehetetlenek levén, következőképen az ó-korban nem lehetett nagy zsarnokság, ha csak nem a római. De ma már mennyire megváltoztak a dolgok! A szavazatok egy óriási, kolosszális és általános zsarnok számára készítettnek, minden e miatt van. Figyeljék meg kérem, nincs már sem erkölcsi, sem anyagi ellentállás: a gőzhajók s a vasutak megsemmisítették a határokat s a villanyos telegraph megszüntette a távolságokat. Nem létezik már erkölcsi, sem anyagi ellentállás: a szellemek szétszóródtak és minden honszerőlem elenyészett. Mondják meg tehát, nincs-e okom a világ jövőjeért aggodni s e kérdést tárgyalván, nem tárgyalom a jelenleg legéletbevégtőbb kérdések egyikét? Csak egy dolog képes megakadályozni a katasztrófa bekövetkezését, csak egy: nem fogják kikerülni az által, ha több szabadságot, több garanciákat adnak, ha új konstitúciókat létesítenek; de igenis el fogják kerülni, ha mindnyájan, ki-ki erejéhez képest oda törek-szünk, hogy egy üdvös reakciót hozzunk létre, mely nem egyéb, mint a vallási reakció. De, uraim, lehetséges-e ez? oh igen. Valószínű-e? A legnagyobb fájdalomtól áthatottan azt kell felelnem: hogy nem hiszem valószínűnek. Láttam, ősmertem sok embert, a ki a hittől eltávozva, hozzá ismét

visszatért; de fájdalom, még soha sem látam népet, mely miután elhagyta hitét, ahhoz valaha visszatért volna.

Ha még maradt volna reményem, azt is elenyészettették volna azon legutóbbi jelenségek, melyek Rómában fordultak elő. És itt szabadjon néhány szót szólanom azokra nézve, miket Cortina ur szintén felemlített. Nem létezik kifejezés, melylyel megfelelően lehetne kvalifikálni a Rómában történeteket.

Hogyan neveznék önkölni azokat, uraim? Tán sajnálatra méltóbbak? Hiszen a mit eddig is felemlíték sajnálatra méltó; a római viszonyok ezeknél még sajnálatra méltóbbak. Talán szörnyűeknek neveznék azokat? Még a szörnyűnél is szörnyűbbek azok uraim.

Rómában, a legelőkelőbb trónuson ült — mert már nem ül — a világ legigazságosabb, legegangelikusabb férfia.

Mit tett Róma ezen evangélikus, ezen igazságos férffal? Mit tett ezen város, melyben hősök, Császárok és Pontifexek uralkodtak? A pontifexek trónját demagógok trónjává változtatta át.

Isten ellen fellázadva, bálványává a gyilkot tevő. Ime ezt cselekedte. A gyilkos, a demagogia-gyilkos az a vérbe mártott gyilkos, az a mai Rómának bálványá. Ez azon bálvány, melyet diadallal hord körül a Caraiok tömege! Mit mondok Caraiok? Nem jól mondom: a Caraiok kegyetlenek ugyan, de nem háládatlanok. Elhatároztam, uraim, hogy teljes őszinteséggel fogok beszélni s ezt meg is teszem. Azt mondom, szükséges miszerint a római király visszatérjen Rómába, mert különben, akár mit is mondjon Cortina k. ur — kő kövön nem

gyunk sovinszták, de most elismerjük, hogy ha valamikor, úgy tegnap jogos volt az ellenzék felháborodása. Apponyi, Kossuth Ferenc, Pázmány szüvevényes szavakkal adtak kifejezést e felháborodásnak, a vége pedig az lett, hogy Bánffy báró válasza a jobboldal 174 szavazatával az ellenzéki pártok 110 szavazata ellenében tudomásul vétetett.

Hogy minő nemzeti érzés vezeti Bánffy bárót és a szabadelvű pártot, azt a tegnapi esetek után bátran a hazafiasan gondolkodó közönség ítélhetre bizhatjuk. Ez a párt, ez a kormányrendszer mert hivatkozni a nemzeti érzületre, a magyar nemzeti érdekekre, mikor ráerőszkolta a nemzetre az egyházpolitikát!

De ne csudálkozzunk ezen. Hiszen a szabadelvű párt erős támaszát képező horvát képviselők is hasonlóképen gondolkodnak mint Bánffy báró. J a g i c s Joán horvát képviselő és a magyar képviselőház tagja levelet intézett P á z m á n d y Déneshez, a melyben valótlanságnak, túlzásnak állítja, a mit Pázmány a képviselőházban mondott a zágrábi botránnyokról, végül pedig kijelenti, hogy *Horvátország nem tekinti magát Magyarországnak alárendelt tartományának, hanem szövetséges királyságnak.*

Igy hamisítja meg a szabadelvű rendszer a magyar alkotmányt, a kiegyezést, így ápolja a magát „nemzetinek“ nevező magyar kormány Horvátország különválási hajlamait.

Ezen különválási hajlamok, a zágrábi botránnyok kuforrása nem is a horvátoknak a magyar faj elleni gyűlölete, (hiszen a két nemzet évszázadokon át vállvetve, együtt működött és békeességben élt egymás mellett), hanem a liberalizmus elleni védekezés. A ma uralkodó rendszer

a Magyarországon oly szomorúan tapasztalt minta szerint liberális büntényává akarja átalakítani Horvátországot. Már ott is úgy üldözik a hitközhöz hű katolikusokat mint minálunk, már oda is akarják átírálni az egyházpolitikát. A horvátoknak természetes joguk van ez ellen védekezni és mi csak azt kívánjuk, hogy ez a védekezés ne a magyar állam ellen irányuljon. Nem a magyar faj a hibás, hanem a liberalizmus, melynek nincs semmi köze a magyar államhoz. A zágrábi botránnyok erkölcsi okozója a liberalizmus.

A néppárt győzelmei.

(—c.) Jelentettük már, hogy *Rózsahegy* ehó 23-án a néppárt törvényhatósági bizottsági választás alkalmával kibuktatta mind a 8 liberális jelöltet. Hogy milyen fényes győzelmet arattak a derék rózsahegy néppártiak, az kitűnik a következő számadatokból, melyeket rózsahegy levelezők közöl velünk. A kerület 1139 választója közül leszavazott 804, nem szavazott le (a mi még eddig nem történt oly kis arányban) 335. A beadott szavazatok közül kaptak a néppárti jelöltek:

Vlkolinszky József mézáros . . .	614.
Stefesek János r. k. tanító . . .	610.
Massura József plébános	609.
Kremsery Károly bankigazgató . . .	609.
Pazurik Márton plébános	608.
Missata István plébános	606.
Sipos József timár	605.
Tholth József Ede	509

szavazatot. Ezzel szemben a liberális jelöltek a következő elenyésző kisebbségekben maradtak:

Kroner András város bíró és	199.
anyakönyvvezető	199.

Szunderlich József városi jegyző és anyakönyvvezető 189, Klimko József városi pénztáros 197, Kroner Béla városi aljegyző és anyakönyvvezető 191, Szabó Ferenc kincstári erdőész 184, Buda György adóhivatali tárnok 191, Makoviczky Gusztáv megyei já-

rás orvos 189, Andaházy Sándor törvény-széki írnok (III) 186 szavazattal. Ez a kisebbség is csak úgy került ki, hogy a liberális jelöltekre részavaztak rokonai, a törvényszéki, adóhivatali, járásbírói stb. hivatalnokok néhány kereskedő és ügyvéd és természetesen a zsidóság teljes számmal.

Ugyanezok szerdán a lipótmegyei *német-lipcei* kerületben is fényes győzelmet aratott a néppárt, a mennyiben három jelölt közül két néppárti és csak egy liberális választott az eddigi három liberális helyébe. A körjegyző egyetlen egy szavazatot sem kapott.

Éljenek a lipótmegyei néppártiak, a kik ily szép győzelemre vitték a nép igaz ügyét! Éljenek és kövessék elvbarátaink példájukat ezentul mindenütt!

Moson megyében is szép győzelmet aratott a néppárt. Ott maga a liberális párt elnöke, dr. Csellei kir. körjegyző is kibukott a megyei bizottságból, mindazok pedig, a kik — fejérmegyei minta szerint — a megye vezérei által arra voltak kárhóztatva, hogy a bizottságból kibuktassanak, benn maradtak, nevezetesen Reiter János képviselő, Hegedüs János és Braun apát. Csellei helyett néppárti jelölt jutott be a bizottságba.

Sopron megyében hasonlóképen jártak a liberálisok. Ott is számos helyet hódított el tőlük a néppárt.

Szabadkán ehó 24-én voltak a bizottsági választások. A város 8 kerülete eddig liberálisok által volt képviselve. Most

marad. A katolikus világ nem egyezhetik abba és abba nem is fog soha beleegyezni, hogy egy város frenetikus örültségében megrontsa és elpusztítsa a kereszténységet.

A civilizált Európa nem engedheti meg, hogy az európai civilizációt romba döntse az által, hogy kupoláját rombolják le. A világ nem egyezhetik be és nem is fog beleegyezni abba, hogy Rómában, a sz. városban létesüljön egy új trón felállítására egy ismeretlen dinasztia részére, mely nem más, mint a vétek dynastiája. És ne állítsák kérem, a mint állítja Cortina k. ur és állítják hírlapjaikban és beszédeikben azon képviselő urak, kik ama padokon ülnek, hogy itt két kérdésről van szó, egy anyagiról és egy szellemiről, hogy e kérdés a világi fejedelem s alattvalói között forog és hogy a főpap, mint ilyen még létezik, szabadjon, ha csak két szót is ejteni e kérdésről, a melyek majd megvilágítandják az egészet. Kétség kívül a szellemi hatalom a pápában a praeponderáló: az anyagi hatalom ezt csak kiegészíti; csak hogy ezen kiegészítés szükséges. A kath. világnak joga van követelni, hogy dogmáinak csalhatatlan orakuluma és független legyen, a kath. világ azonban csak akkor lehet biztos arról, hogy szellemi feje független és szabad, ha ezen fő szuveren, független — mindenkitől. Következésképpen, uraim, a szuverenitás kérdése, mely mindenütt politikai kérdés, Rómában vallási kérdést képez; a nép, mely mindenütt lehet szuverén, nem lehet azzá Rómában; a konstitucionális testületek, melyek minden más országban szerepelhetnek, nem szerepelhetnek Rómában, mert ott nem létezhetik haszonkötő hatalom, mint a konstituíált ha-

talom. Róma maga, uraim, és a pápai államok, nem Róma tulajdona, de még nem is a pápáé, hanem a katolikus világé. A katolikus világ átengedte azokat a pápának azért, hogy szabad és független lehessen és a pápa maga sem foszthatja meg magát ezen szuverenitástól és függetlenségétől. Befejezem beszédemet, mert a t. gyűlést fáradt lehet. Röviden tehát még csak azt akarom megjegyezni, hogy a világ kezdetétől fogva e napig mindig arról vitatkozott, hogy melyik rendszer ér többet, hogy elkerültehetessenek a forradalmak s a felfordulások, a koncessziók, avagy az ellentállás rendszere-e, de az, a mi kérdés gyanánt szerepelt a világ teremésétől fogva 1848-ig, ma már nem az, mert meg van oldva.

Csak két jelenséget akarok e célból felemlíteni. Franciaországban — és ez lesz az első példa — a monarchia ellent nem állván, legyőzetett a köztársaság által, a mely maga is alig birt annyi erővel, hogy mozoghatott volna és azon köztársaság, mely alig volt oly erős, hogy megmozdulhatott volna, legyőzte a szocializmust, mert ellent tudott állani.

Rómában — és ez a második példa, melyet említeni akarok — mi történt? Nem volt-e ott az önk eszményképe? mondják meg kérem, ha festők lettek volna s ha egy királyt akartak volna ábrázolni, nem alkalmazzák volna e célból IX. Pius vonásait? IX. Pius, miként isteni Mestere, nemes és nagylelkű akart lenni, száműzötteket talált s kezet nyujtván nekik, visszavádta őket hazájoknak; reformátorokat talált s beleegyezett a reformokba; szabadelvűeket talált és nekik szabadságot adott: szavainak mind-

egyike egy-egy jótétemény vala. És most feleljenek nekem, uraim, ezen gyalázatot nem egyenként-e az általa gyakorolt jótéteményekkel, ha azokat felül nem mulják? szemben ily eredményekkel, uraim, a koncessziók rendszere nem tekinthető-e egy megoldott kérdésnek? Ha itt arról volna szó, hogy választunk a szabadság s a diktatura között, meg vagyok győződve, hogy nem volna ellentétes vélemény. Ki volna az, a ki birhatván a szabadságot, leborolna a diktatura előtt? De nem erről van itt szó. Tényleg Európában nem létezik szabadság: azon alkotmányos kormányok, kik azt utolsó idejében képviselték, ma már nem egyebek, mint erőt nélkülözö abroncsok és minden élettől megfosztott vázak. Emlékezzenek, uraim, a császárok Rómájára. Ezen Rómában feltalálható minden köztársasági institúció, a mindenható diktátorok, a sérthetetlen tribunok, a szenátori családok, a méltóságteljes konzulok: mindez létezik, csak egy hiányzik s csak egygyel van több: az, a mivel többje van, az egy férfiú és az, a mi hiányzik, az a köztársaság. És, uraim, ilyenek majdnem egész Európában az alkotmányos kormányok; Cortina képviselő ur a nélkül, hogy gondolt volna rá, a nélkül, hogy sejtette volna, ezt multkor bebizonyította. Cortina képviselő ur helyesen azt mondotta nekünk, hogy inkább elfogadják azt, a mit a történelem, mint azt, a mit a teoriák bizonyítanak. Epen ezért én is most a történelemre hivatkozom. Mik azok a kormányok, az alkotmányos többségükkel, mindig legyőzötte a mindent felforgató kisebbség által; az ő felelős minisztereikkel, kik semmiről sem fe-

a néppárt egy kerületet véglegesen elhódított tőlük, egy másik kerületben a liberális szellemben megejtett választás ellen pedig petíciót adott be.

Vivant sequentes!

Az erdélyi róm. kath. státusgyűlés.

(*) Ma kezdődött meg az erdélyi róm. kath. státusnak az idői közgyűlése Lónhart Ferenc püspök elnöke alatt. Az igazgatótanács ez alkalomból terjedelmes füzetbe foglalta évi jelentését, mely tiszta és könnyen áttekinthető képét nyújtja a státus belső ügyeinek és vagyoni állapotának. Legérdekesebb részét képezi a vallásügyi miniszter azon leirata, melyben a státus által megindított kongrua rendezés ügyét visszautasítva, azt a többi Magyarországi akház megejtett kongrua kérdésével együtt akarja megoldani. A státus azonban nem fogadta el a miniszter illetéktelen beavatkozását, hanem a Lónhart püspök által felajánlott 4310 frt évi járulék segítségével, a lelkesi minimumot 600 frtban állapította meg, sőt rövid idő alatt 700 frtra óhajta felemelni, így előzve meg épen a kormány akadékoskodása folytán, a már végtelenig húzódozó kongrua rendezést.

A középiskolákba (van a státusnak 5 nyole, 1 hat és 1 négyosztályú gimnáziuma) 1716 tanuló volt beiratkozva, melyeknek az állam 23000 frt segélyt adott. Van azonkívül 7 főnöveldje a státusnak, melyekben volt összesen 277 alapítványos, 139 fizető és 26 ingyenes növendék. Azonkívül a nagyszabeni Teréz-árvaházban volt 21 alapítványos leány, 109 alapítványos fiú és 10 fizető növendék. Fenntartja a státus a csiksomlyói rk. tanítóképződöt is. Van még 227 fiú és 29 leányiskolája és 29 államilag segélyezett népiskola. A tanítók száma 331, a tanítónők 103. Létesült azonfelül egy a középiskolai tanárok, mint a néptanítók részére is külön nyugdíjalap, kezelé a státus 3 nagy urodalmat u. m. a kolozsmonostori, radnóthi és a nagyalmási, hol egy mozgó gazdasági szeszyár is állítatott fel, a melynek tiszta jövedelme naponként 6 frt 14 kr volt.

Az 1894-iki zárszámadások a következő tételeket mutatják:

lelnek, az ő sérthetetlen királyiakkal, a kik mindig megsértetnek. Tehát, unaim, itt a kérdés nem a szabadság és a diktatura között forog; ha a szabadság és a diktatura közül kellene választani a szabadságra szavaznák mindnyájukkal együtt, a kik itt ülnek.

A kérdés a következő és most konkludál; vagy az inzurekció diktatúráját, vagy a kormány diktatúráját kell választani; ily alternatíva között és a kormány diktatúráját választom, mint olyant, a mely kevésbé megszegyenítő. Itt az alulról felfelé és a felülről lefelé ható diktatura között kell választani: én a felülről jövőt választom, mert az magasabb és tisztább régiókból ered. Itt végre a gyilkos és a kard diktatúrája között kell választani: én a kard diktatúráját választom, mert az nemesebb. Szavazásunk által ismét két részre fogunk oszlani, uraim, és ezen elválasunk által következetesek leszünk önmagunkhoz. Önök, uraim, ott az ellenzék szavazásuk által, mint mindig, úgy ma is, népszerűségüket fogják emelni, mi azonban itt, mint eddig is, a haza javát fogjuk előmozdítani.

— Mi a különbség „katholikus” és „jókatolikus” között? — Kérdő egy társaságban egy u. n. jó katolikus a jelenlevő plébánosától:

— Hát az, a mi a „madár” és a „jó madár” között! — Válaszoló rögtön a plébános.

Az erdélyi rk. alapok. I. Vallás alap. Tiszta cselekvő vagyon 830,276 frt 70 $\frac{1}{2}$ kr, hiány 1333 frt 92 $\frac{1}{2}$ kr. II. Tanulmány alap. Tiszta cselekvő vagyon 2207497 frt 19 kr, hiány 4513 frt 68 kr. III. Ösztöndíj alap. Tiszta cselekvő vagyon 901326 frt 04 $\frac{1}{2}$ kr, hiány 490 frt 30 kr. IV. Terézvárházi alap. 455.940 frt 71 kr. Főlöslég 1447 frt 60 $\frac{1}{2}$ kr. V. Előmiskolai alap. Tiszta cselekvő vagyon 216488 frt 03 kr. Főlöslég 709 frt 73 $\frac{1}{2}$ kr. VI. Tanítónyugdíjalap. Tiszta cselekvő vagyon 205714 frt 62 kr. Főlöslég 4387 frt 57 kr. VII. Tanárnyugdíjalap. 143807 frt 76 kr. Főlöslég 9604 frt 85 kr. VIII. Nemes-féle ösztöndíj alap. Tiszta cselekvő vagyon 28872 frt 57 kr. Főlöslég 488 frt 83 kr. IX. Hivatalnoknyugdíj-alap. 21580 frt 47 kr. Főlöslég 3503 frt 05 kr.

Az erdélyi róm. kath. alapítványi urodalmak. I. Kolozsmonostori urodalom. Gazdászati ág. Előirányzat 17700; évi eredmény 138767 frt 34, hiány 3823 frt 66 kr. Erdészeti ág. Előirányzat 10708 frt, évi eredmény 12149 frt 15 kr., főlöslég 1441 frt 15 kr. A kolozsmonostori urodalom kezelése alatt álló finveldei birtok. Előirányzat 3656 frt, évi eredmény 4170 frt 87 kr., főlöslég 514 frt 87 kr. II. Nagyalmási urodalom. Gazdászati ág. Előirányzat 5260 frt., évi eredmény, 23014 frt kiadás többlet, hiány 28274 frt 25 kr. Erdészeti ág. Előirányzat 4536 frt., évi eredmény 4493 frt 01 kr., hiány 42 frt 99 kr. III. Radnóthi urodalom. Gazdászati ág. Előirányzat 33381 frt 53 kr., évi eredmény 33323 frt 53 kr., hiány 57 frt 47 kr. Erdészeti ág. Előirányzat 1618 frt., évi eredmény 5700 frt 99 kr., főlöslég 3082 frt 99 kr. Vagyis az előiránnyattal szemben a tényleges eredmény a kolozsmonostori urodalomnál 1868 frttal, a nagyalmási urodalomnál 28317 frttal kedvezőlenebb, míg a radnóthi urodalomnál 3025 frttal kedvezőbb. A mely kedvezőtlenebb eredmény annak tulajdonítható, hogy a status két nagyobb birtokát a haszorbérléshől házi kezelésbe vévén át, részint újabb beruházások, részint építkezések, a rossz termés és más elemi csapás folytán, valamint a nagyalmási szeszyár felszerelése folytán nagyobb áldozatok váltak szükségessékké.

BELFÖLD.

— A néppárt szervezkedése.

Győrött e hó 28-án a városi és megyei néppárti vezetők Molnár János apát elnöke alatt bizalmas értekezletet fognak tartani, melyre a meghívók már szétküldettek. Az értekezleten a *csornai* választókerület is képviselve lesz. Tekintettel ama lelkes mozgalomra, mely a választók körében a néppárt iránt mutatkozik, az értekezlet valószínűleg nagygyűlés egybehívását fogja elhatározni. A „mit akar a néppárt” című jelesen megírt füzet Győrött már közösen rokonszenvre találtak. — A *sasvári* néppárti nagygyűlésről írják nekünk pótlólag, hogy ott a már megnevezett négy választókerületen kívül a baciai választó kerület polgársága is nagy számmal volt képviselve és lelkesedéssel járult hozzá a néppárt programjához.

— A *kath. ügy és a papság.* Ujában a nagy-kátai, lekéri, fejtővári-felső, zsolnai és breznóbányai esperesi kerületek papsága nyilatkozott az orsz. kath. zsinat összehívása és az elítélt kath. szerkesztők megkegyelmezése mellett.

— *Képviselői beszámoló.* Dr. Reiter János, a m.-óvári kerület orsz. képviselője e hó 20-án. halászi községben

megjelent választói körében s ez alkalommal igen lelkesen fogadott és igen figyelmeztető beszámoló beszédet mondott. „Nagy büne — ugymond — a kormánynak az egyházpolitika, mert ezzel harcra kergette a nemzetiséget.” A polgári házasság behozatalával a tervbe vett cél nincs elérve s a béke nincs állandósítva. Az egyházpolitika a felekezeti békét megzavarva, a társadalom érdekeit és jogait is károsította. Most már maguk a protestánsok is hangos szóval fordulnak az új rend ellen. — Végül élesen elítélte a kormány gazdasági politikáját s azon aggodalmának adott kifejezést, hogy a kormány az ország jogait és érdekeit nem tudja kellően Ausztriával szemben megvédeni.

— Utóhangok a sasvári nagygyűlésről.

Watulik Vince dr. holicai ügyvéd a nagygyűléshez intézett táviratában fölszólítja a népet, hogy forduljon bizalommal hozzája, ha szabadságán, politikai jogán valaki sérelmet ejtene, ő ingyen fogja védeni ezeket az ügyeket. A határozati javaslatokat csak három választó kerület nevében akarták kihirdetni, azonban a stomfai, a Prileszka Tádé kerületből valók hangosan követelték, belkiáltották, hogy ők is magukévá teszik a határozatokat. Dr. Zelenyáknak szepesi, a sasváritól nagyon előtűtő tót dialektusa kezdetben furesán hangzott, de esakhamar hozzá szokott a fil. Hogy azért jól megértette a nép, kitetszik onnan, hogy minden mondata után lelkes éljenzés hangzott föl. Molnár apátkanonok rövid magyar-bevezetésén kívül csak tót szót lehetett hallani az egész gyűlés folyamán. Tizenegy óráig ki volt téve a Szent-ség imádsára. Dr. P.

— **Interpellációk.** A miniszterek a képviselőház tegnapi ülésén és tegnapi ülésén az interpellációk egész sorozatára válaszoltak. Festetics Andor gróf földmívelésügyi miniszter válaszolt Kovács József interpellációjára a ménes birtokoknak külföldi biztosító-intézetnél történt biztosítása tárgyában s azzal védekezett, hogy a külföldi intézet ajánlata a legelősebb volt. — Bánffy Dezső br. min. elnök Drakulics Pálnak a gör. kel szerb egyházi kongresszus egybehívására vonatkozó interpellációjára azt válaszolta, hogy a kormány nem tartja lehetőtlennek az újabb kongresszus egybehívását. A kongresszus szabályrendelete már jóvá van hagyva. Batthány Lajos gróf első miniszterelnök arc-képére vonatkozólag az válaszolta Bartha Miklósnak, hogy az arckép már megvan festve. A 67-es kiegyezés fenntartására vonatkozólag Asbóth Jánosnak azt válaszolta, hogy a kiegyezést csak úgy lehet értelmezni, a hogy a törvényben lefektetve van (a kormány pedig hamis értelemben érvényesíti. Szerk.) A beocsini cement földek dolgában, elismeri — Drakulicsnak válaszolva, — hogy ezek eladása ellenkezik a szerb kongresszusi szabályokkal, de erre már van precedens (!) Percezel Dezső belügyminiszter válaszolva Holló Lajosnak a nórádmegyei törvényhatósági bizottság összeállítására vonatkozó interpellációjára, elismeri, hogy ott szabálytalanságok történtek. — A fegyelmi eljárás már meg van indítva. (Helyes.) Péchy Tamásnak a gazda-kongresszus határozataira vonatkozó interpellációjára Bánffy báró azt válaszolta, hogy a kormány csak azért nem vett részt a kongresszuson, mert nem akarta ezt befolyásolni (!) A kormány nem vonja kétségbe az ott tárgyalt kérdések kiváló fontosságát s ezek közül már többet készült megvalósítani. Még Percezel Dezső belügyminiszter válaszolt — meglehetősen orrugás hangon — Endrey Gyulának a hódmezővásárhelyi Kossuth-ünnepére vonatkozó interpellációjára s ezzel az ülés véget ért. — A tegnapi ülésen Bánffy bárónak a ságrábi botrá-

nyok dolgában adott botrányos válaszában kívül Lukács pénzügyminiszter válaszolt Péchy Tamásnak a román buza behozatalára vonatkozó interpellációjára. Tagadja, hogy annyi idegen buza hozatott be, a mennyit Péchy állított, a behozott buzát pedig okvetlenül ki is kell szállítani. Az exportra dolgozó nagy malmoktól elvenni az őrési engedélyt nem volna célszerű, mert ez csak a külföldi konkurrenciának használna. A buza árát a külföld szorította le. A kormány kötelességének fogja tartani az őrési kedvezmények kérését a vám- és kereskedelmi szerződés tárgyalása alkalmával szünet felvenni és e kérdést lehetőleg az ország érdekeinek megfelelőleg megoldani. A ház az összes válaszként tudomásul vette.

— **Az „utónév.”** Az állami anyakönyvvezetés tudvalevőleg nem ismer keresztnevet, hanem elfogadva a zsidó uzust, csak „utó nevet.” A belügyminiszter most rendeletet bocsátott ki, mely szerint ezek az utónévek a gyermek bejegyzésénél magyarul irassanak be, zárójelben pedig az illető vidéken divó nemzetiségi nyelven is beírassék. A belügyminiszter kénytelen volt erre az engedélyre, mert a nemzetiségek között — könnyen érthetően — igen rossz vért szült, hogy kezdetben csak magyarul jegyeztették be az „utónévek.”

— **Uj mágnások.** Mídonn ez év június havában több magyar németi családnak az örökölhető mágnási méltóság adományoztatott. már akkor is jelentették, hogy a kormány ez év őszén, újabb mágnascsaládoknak egész sorozatát fogja kreálni. Míután ugylátszik — írja a P. L. — hogy az újabb rangemelés nyilvánossá tételével az egyházpolitikai javaslatoknak a főrendiházban történt elintézéséig várak, az újabb sorozat már a legközelebbi napokban közöltetni fog. Mint értesülünk, ez uttal a Harkányi, Dóry, Jankovics, Semsey és Stankovszky (?) családok tagjai fognak örökölhető bárói, illetve grófi rangra emelkedni, a mikor egyidejűleg a főrendiházi tagságot is elnyerik. Eljen a a demokráta korszak!

— **A zsidórecepció életbeléptetése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben ezeket felszólítja, adják tudokra az izraelita hitközségeknél, hogy a zsidó vallás recepciójáról szóló 1895; XLII. te. folyó évi nov. 2-án lép életbe. Érdekes, hogy ez a törvény épen hallottak napján lép életbe. Vajjon nem jelentheti-e ez, hogy az egész zsidó-liberális egyházpolitika nem lesz hosszú életű?

KÜLFÖLD

— **Ausztria.** St-Pöltenben e hó 23-án fényesen sikerült kath. naggyűlés tartott, melyen tömegesen jelentek meg a polgárok, földművesek és munkások. Elnökké Kuefstein Ferenc grófot választották. Dr. Ofner st-pölteni polgármester igen szép beszéddel üdvözölte a naggyűlést, melynek folyamán Scheicher képviselő a kath. naggyűlések üdvös voltáról, Gruber, Hagenmeister és Winkelhofer az iskola-ügyről, Halbmayer a kath. egyesületekről, Döller a paraszt-egyletekről, Wohlmeyer, Bauchinger, Kuefstein gróf, Kurz, Esser stb. a munkáskérdésről, Fleischl pedig a kath. sajtóról. A zárógyűlésen beszéltek: Lichtenstein Alajos herceg a papságról, mire Kuefstein gróf elnök lelkes szavak kíséretében felolvasta a király közlő táviratát a naggyűlés hódoló táviratára. Beszéltek még: Grall tanár az iskola-ügyről, Bouchinger a szociális kérdésről, mire Rösler püspök a gyűlést bezárta. A naggyűlés határozati javaslatai mind a tárgyalat kérdésekre vonatkoznak. — A reichsrath csütörtöki ülésén Belinski pénzügyminiszter bejelentette a jövő évi költségvetési előirányzatot. E szerint a szükséglet 662 millió 691,582 forinttal, a fedezet 662.902,808 forinttal van előirányozva, a felesleg tehát 221,226 frt, vagyis 173,617 frttal több, mint a mit a pénzügyi törvény 1895. évre megállapított. Expozéja folyamán a miniszter a Magyarország-galváló kiegyezéséről a következőket említette: „A kiegyezési tárgyalások rövid idő múlva formálisan megkezdődnek. Mindkét kormány kész-

jogos követeléseket elismerni és optima forma kuncedálni, de egyttal az illető ország érdekeit a leg-határozottabban megóvni. A gazdasági kérdések között első helyen áll a bank kérdés. A kérdés kényes, de beszélni lehet róla és akép lesz megoldandó, hogy egyrészt a vezetőség egyége, másrészt pedig, hogy Magyarország paritása teljesen megóvassék. Magyarországnak törvényesen elismert formális szempontból joga van teljes paritáshoz. Ezután megkezdődött a miniszterelnök programja fölötti vita. A konzervatívek részéről Hohenwart gróf rokonszenvesen üdvözölte a kormányt, hasonlóképen a lengyel klub is. A német-liberálisok és ifju csehek várakozó álláspontot foglalnak. — Bécsben a jövő kedden lesz a polgármester-választás. Most már egészen bizonyos, hogy Lueger megválasztása esetében meg fogja nyerni a legfelsőbb megerősítést.

LEGUJABB.

A rumi néppárt szervezkedése. Lapunk zárta előtt vesszük azon örvedetes hírt, hogy a néppárt e hó 21-én a vasmegeyi Rumban is szervezkedett. A szervezkedő gyűlés Rumban, a kath. iskolaépületben folyt le, mintegy 500 választópolgár jelenlétében. Köncöl István, Kelemen Jakab és Tegye József plebánus lelkes beszédei után a polgárság egyhangulag magáévá tette a néppárt programját és megalakította a rumi kerületi néppárt tisztikarát így: elnökök Regensberger János és Kelemen István, pénztáros Köncöl István, jegyzők Podi Ödön és Oláh János.

Telefon-jelentések.

Budapest, okt. 26.

A képviselőház mai ülésének elején Hegedüs Sándor, mint a pénzügyi bizottság előadója benyújtotta a bizottság jelentését, az 1896. évi költségvetési előirányzatról.

Neményi Ambrus benyújtja a közlekedésügyi bizottság jelentését a vaskapuszabályozási munkálatokról.

Kun Miklósnak személyes jellegű felszólalása után a ház minden vita nélkül megszavazta a rendbeli, helyi érdekű vasutakról szóló törvényjavaslatot, köztük a fejér- és tolnamegyeiokről szólókat is.

Ezután Bánffy báró miniszterelnök válaszol Ugron Gábornak a külügyminiszter kinevezésére vonatkozó interpellációjára. Goluchowski gróf kinevezése az eddigi szokásnak megfelelőleg történt. A külügyminiszter címe (a császári ház minisztere) régibb keletű és éppen Ugron Gábor tett ellene annak idején kifogásokat a delegációban. Vázolja a császári ház miniszterének hivatalos teendőit azt mondja, hogy sem a címből, sem a kinevezésből reánk sérelem nem járul.

Dániel Ernő és Erdély Sándor miniszterek válaszolnak Lorbán Miklósnak a fogaras-feleki h. é. vasút kisajátítása tárgyában tett interpellációjára.

Erdély Sándor igazságügyminiszter válaszába Bujanovics Sándor egy interpellációjára, kijelenti, hogy a kulturális szellem viszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslat már készült és nemcsak a ház elé fog terjesztetni.

Bujanovics Sándor megnyugvással fogadja ezen ígérést.

Visontai Soma interpellál a budapesti süttőgyűlést dolgában, melyet a belügyminiszter feloszlattat.

Perczel Dezső miniszter kijelenti, hogy minhelyest erre nézve kezében lesznek az adatok, válaszolni fog.

Az ülés végén a ház elhatározza, hogy nov. 5-ig ülést nem tart, nov. 6-án

pedig megkezdí a jövő évi költségvetés tárgyalását.

A honatyák tehát megint pihonnek. Így foglalkoztatja Bánffy báró a házat!

— **Egy elmaradt interpelláció.** A képviselőház mai ülésén Hock János megakarta interpellálni a belügyminisztert a csongrádi törvényhatósági bizottsági választások előkészületeinél történt törvénytelenségek miatt, de elállott ezen szándékától, mert tudomására jutott, hogy Perczel Dezső távirati uton elhalasztotta a mára kitűzött választást. Ezen elhalasztás oka nem más, mint az, hogy Perczel Dezső megtudta, hogy Hock János mai interpellációjában indítványozni akarta Perczel Dezsőnek vád alá helyezését. Az erről szóló hírlapi közlemények igen kellemetlenül érintették Perczelt s ezért Hock János kijelentette, hogy ezen közlemények nem tőle erednek.

A város közgyűlése.

A holnapután, hétfőn tartandó városi közgyűlés tárgysorozata a következő: A belügyminiszterium körrendelete a központi választmány megalakítása tárgyában. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium leirata a f. évi 42. te. (zsidó recepció) életbeléptetése tárgyában. A városi tanács előterjesztési a vízvezetési mű létesítése, a helybeli siket-nema iskola segélyezése, a reform temető melletti homokos gödörnek selymentenyésztés céljából szederfával leendő beültetése, nyugdíjintézetű pénztár 1894. évi számadása, nádor-utcai asfalt-járda műbírálata, a polgári leányiskolai épület kapualjának rendezése, az iparos munkák s javítás eszközlése, a Grosz-féle épület, a baromfi-tenyésztés fejlesztése, a legeltetési szabályrendelet, a szegényügy rendezésére vonatkozó szabályrendelet, az aggok, szegények, rendőri foglyok s toloncok jövő évi élelmezése és a betegintézetű élelmezési megválasztása tárgyában. Polgármesteri jelentés a z anyakönyvvezetői hivatal be rendezése tárgyában. Polgármesteri jelentés Zemplénvármegye megkeresésére vonatkozólag az ezredéves kiállításra tervezett bandérium megalakítása tárgyában. A kiadóhivatal jelentése a tobak-utca szabályozásával eladandó utcauterületre vonatkozólag. Pauer István állatorvos jelentése az állat-egészségügynek f. évi III. negyedévi állapotáról. Az 1895. évi 42. te. kihirdetése. A szervező-bizottság előterjesztése a törvényhatóság szervezéséről szóló szabályrendelet módosítása tárgyában. A városi tanács előterjesztései a „vöröskör“-féle épület eladása, az anyakönyvvezetői hivatalra vonatkozólag és az aggintézet tulajdonát képező postaépületnél szükséges pótépitkezés tárgyában. Az 1896. évi költségvetési előirányzat tárgyalása. Öv. Schmetzer Jánosné és társai kérvénye a fogyasztási adópénztár ellen fennlévő tartozásuk rendezése iránt. Tuszkau Mór kérvénye a kölj-lámpa világítás újabb bérbeadása tárgyában.

E tárgysorozatnak különösen négy pontja ragadja meg figyelmünket: A polgármester jelentése, a tanács előterjesztése az állami anyakönyvvezetés tárgyában, a tanács előterjesztése arra nézve, hogy a város miképen támogassa Vágó Pálnak az ezredéves kiállításra tervezett milleniumi díszmenetet és végül a városnak jövő évi költségvetési előirányzata.

A mi az első két pontot illeti, erre nézve már megmondtuk véleményünket akkor, mikor szóvá tettük e lap hasábjain Keresztes Ignác anyakönyvvezető panaszaikat az anyakönyvvezetés bajai fölött. Véleményünk azóta nem változott. Tudjuk mindnyájan, hogy a községek, illetve városok a törvény értelmében az állami anya-

könyvezésnek csak dologi kiadását tartoznak fedezni, jöllehet ez az intézkedés is beleütközik a községi autonómiába és jöllehet abszurdum autonóm jogkörrel bíró testületek által fedeztetni egy állami intézmény kiadásait. Azt is tudjuk, hogy Keresztos Ignác panaszának kvintesszenciája az, hogy a jelenlegi városi aljegyző és egyszersmind helyettes anyakönyvvezető csupán csak az utóbbi hivatalában hagyassák meg, aljegyzői teendőinek végzésére pedig a város költségén egy újabb aljegyzői állás szerveztessék az eddig viselt községi bíráskodás terhe alól. E követelés sorai között már olvashatni, a mit már rég hangoztattunk, t. i. azt, hogy Székesfejérvár is kénytelen lesz követni annyi más város példáját, és az anyakönyvvezetés miatt új tanácsosi állást kreálni, vagy pedig azt kérni az államtól, hogy teljesen állami költségen szervezze az anyakönyvi hivatalát.

Hogy az anyakönyvi hivatalban már október első napjaiban bajok mutatkoztak és hogy e bajok oka nem Keresztos Ignác anyakönyvvezető, arról már volt alkalmunk megemlékezni. Hogy e bajokat már a közönség érdekében is orvosolni kell, az világos dolog. Csak az orvoslás módjára nézve térnek el a vélemények. Nem ismerjük sem a polgármester jelentését sem a tanács előterjesztését, de Fiáth Miklós báró lévén Székesfejérvárnak ez időszertől főispánja, bizonyosra vesszük, hogy a holnaputáni közgyűlésen az fog javasoltatni: szerveztessék egy új aljegyzői, esetleg tanácsosi, vagy bármi néven nevezendő állás, a város költségén, hogy az első sorban a városi teendők végzésére választott anyakönyvvezető annál zavartalanabban szolgálhassék — olesó pénzért, mondhatni alamizsnáért — az államot.

Hogy azonban így fog-e határozni a közgyűlés, az más kérdés. Mi úgy tudjuk, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai között erős az ingerültség a fentvázolt inszINUÁCIÓ ellen. Ez az ellenzék nemcsak vallás-erkölcsi indokból kész opponálni, hanem a törvényhatóság autonómájára való tekintettel is. Az ellenzék, ha összes tagjai eljönnek a közgyűlésre, okvetlenül győz, a mi az imént jelzett két indok alapján felette kívánatos is, a közgyűlésnek tiltakoznia kell először is az ellen, hogy a városi autonómia megnyirbáltassék, (mert hiszen azt előzza a kormány azon tendenciája, hogy a város által fizetendő tisztviselők állami teendőket végezzenek), de tiltakoznia kell a városnak újabb anyagi megterhelése ellen is.

Ezért is okosabbat alig tehet a közgyűlés, mintha megtagad minden további hozzájárulást az állami anyakönyvvezetés költségeihez. Ez az intézkedés állami lévén, viselje költségeit az állam! Mintha bizony másra nem kellene a városnak a pénz. A polgárság már amugy is csaknem összemoskad, a minden néven nevezendő az adók terhe alatt. Mindannak dacára nincs tisztességes városházunk, nincsenek tisztességes iskola épületeink; nincs elegendő rendőrségünk, a közegészségügy terén is sok a javítani való, a tisztviselők, tanítók s egyéb városi alkalmazottak fizetése ném áll arányban teendőikkal stb. és most jön az állam és a város anyagi hozzájárulását követelni. olyan intézményhez, a mely nem kell sen-

kinék, a melyre szükség nincsen!

A közgyűlés többsége tudni fogja kötelességét!

A mi Vágó Pál diszmenetét illeti, nincs kétségünk az iránt, hogy a közgyűlés visszaemlékezvén Székesfejérvár dícső történeti multjára, hozzá fog járulni a diszmenet költségeihez. Inkább érdemli meg ez az egyszer fizetendő csekély költséget, mint az állami anyakönyvvezetés az állandó kiadást.

A jövő évi költségvetés

rövid átnézetét itt adjuk:

Rendes szükséglet	1896-ra	1895-hez irányítva +több—kevesebb
I. Közigazgatás	50071.51	-4239.39
II. Rendőrség	21947.16	-1921.54
III. Kegyeri kiadások	7747.25	—
IV. Közoktatás	56547.87	+2561.60
V. Nyug- és kegydíjak	5300.—	—
VI. Gazdasági kiadások	14735.70	+192.59
VII. Városi épületek	8901.70	+4168.87
VIII. Utak, hidak s.o. jókárban tartása	61841.81	+25110.58
IX. Csatornák stb. építése	2175.83	+144.76
X. Város világitása	11413.33	+120.23
XI. Hivatalos helyiségek fűtése	1483.20	+210.—
XII. Napidíjak, nélküliségek	2616.22	+27.22
XIII. Adó	13965.15	+124.83
XIV. Bélyeg posta, távirat	136.63	5.63
XV. Irodai szerek stb.	2984.87	-15.13
XVI. Hírlapok és hirdetések	339.09	+13.09
XVII. Házi butorok	174.83	-68.17
XVIII. Tűzoltás	4314.65	+1114.41
XIX. Javadalom kezelési költségek	6222.—	—
XX. Jótékonyosság	18080.57	+249.51
XXI. Katonai szállásolás	9225.50	+427.60
XXII. Házi pénztárnok visszafizetendő kiadásai	7668.64	+113.—
XXIII. Tartozások törlesztésére	39152.50	+4370.—
XXIV. Különfélék	11048.—	+1467.—
Rendkívüli szükséglet	149822.—	+35.—
Összesen	509915.95	+34176.69

Rendes fedezet:

Pénztári maradvány 1894-ről	779.88	+779.88
I. Haszonberek	54300.88	—5.—
II. Javadalom	1030.—	-220.—
III. Jövedék	48047.88	+655.88
IV. Díjak	4095.43	+20.43
V. Gazdasági jövedelmek	20647.91	+1436.57
VI. Megtérítések	61505.39	+7366.80
VII. Közoktatási bevételek	10242.—	+810.—
VIII. Cselekvő tőkék kamatai	14134.14	+39.91
IX. Késedelmi kamatok	4331.48	+59.58
X. Különfélék	11065.35	-1244.65
Rendkívüli fedezet:	205740.38	+30799.54
Összeg	435970.82	+40508.84

Ezt levonva az 509915.95 frnyí szükségletből, marad hiány 71945.13 frt. — Ezen hiány fedezésére 38% pótdát hozatik javaslatba, melyből 72421.54 frt folyna be, úgy, hogy még 47641 frt fedezeti többlet maradjon.

Látni való ezen összeállításból, hogy a város jövő évi költségvetésében úgy a bevételek, mint a kiadások jóval meghaladják a folyó évi költségvetési előirányzatot. Mind a mellett a városi számvétség azon helyzetben van, hogy a folyó évre kivetett 43%-nyi pótdátónak a jövő évre 5%-tel, 38%-re való leszállítását hozhatja javaslatba, a mi minden körülmények közt aránytalanul jelentős, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy akárhány város 50%-nél sokkal több s nem ritkán közel 100% pótdátót fizet.

Elismerés illeti tehát a város vagyonának kezeléséért a tisztikart s a közgyűlést, nem fejezheti ki jobban ezen elismerését, mintha végre valahára oly módon oldja meg a tisztviselő fizetések javításának már oly rég vajudó kérdését; a melyet a méltányos-

ság parancsol. Különösen szabályozandónak és felemelendónak tartjuk azon tisztviselők fizetését, a kik dolgoznak, nem pedig azokét, a kik alkalmadtán hasznos kortesszolgálatokat tehetnek a főispánnak s a kormányoknak.

A kiadások egyes tételeinek emelkedését szükségessé tették: a tanítók lakbére és a korpótlék, az utcarendezés, csatornaboltzás, tüzoltók segélyezése, kölesönök törlesztése stb., tehát mind olyan dolgok, a melyek tényleg nagyobb áldozatokat követelnek. Viszont a bevételek emelkedését egy 25.000 frtos kölesön okozza.

A jövő évi költségvetési előirányzat eléggé reális, de abból természetesen sem következik, hogy a maga egészében be is fog válni. A földolog mindenestre az okos, észszerű gazdálkodás s a várost szükségtelenül és indokolatlanul terhelő kiadások elvállalása. Ezen utóbbiak közé tartoznak az állami anyakönyvvezetés személyi költségeinek elvállalása is, reméljük azonban, hogy a közgyűlés meg fogja ettől óvni a várost.

Városi és vidéki hírek.

— **József főherceg Worishofenben.** József főherceg tegnap Alesuthról Worishofenbe utazott. hogy ott a Kneippkurát használja. A főherceg kíséretében van Vécsey báró főudvarmester. August főherceg, József Ágost főherceg neje jelenleg Alesuthon időzik és ott is marad gyermekeivel, a míg a főherceg Worishofenből visszatér.

— **József Ágost főherceg Székesfejérvárról.** József Ágost főherceg ma délelőtt szigorú inkognitóban Alesuthról Székesfejérvárra érkezett és mint a megyéspüspök vendége, a püspöki palotában szállott meg. A főherceg ebédén a püspök-nél volt, melyen a püspök környezetén kívül részt vettek még dr. Major Ferenc a püspök házi orvosa és Keifler János vértés-boglári esperes-plebános. a ki ezért ma tette le hivatalos esküjét. A főherceg délután 3 órakor ismét vissza hajtatott Alesuthra, honnan a jövő hó első napjaiban Worishofenbe megy édes atyja József főherceg látogatására.

— **Ipariskolai bizottsági ülés.** F. hó 27-én d. e. 11 órakor ipariskolai bizottsági ülés lesz a városház nagy termében.

— **A kath. kör társasvacsorája.** A központi kath. kör. e hó 28-án, azaz hétfőn este fél 8 órakor tartja az első társasvacsorát saját helyiségében (Kossuth-utca 2. sz. I. em.) Felkéretnek mindazok, a kik a társasvacsorán részt venni óhajtanak, hogy a kör szolgálójánál kitett iven magukat vasárnapig aláírni sziveskedjenek. Egy teríték ára, beleértve egy üveg jó bort is, 1 frt 30 krajcár.

— **A városi tisztikar fizetésének javítása.** Sok gondot okozott már a városi bizottságnak a városi tisztikar fizetésének dolga. Javaslatot javaslat után készítettek. A legutóbbi javaslat a hivatalnokok fizetésének felemelését ajánlotta, de azt a miniszter nem fogadta el. Most ismét készítettek egy javaslatot, mely szerint következőleg állapíttatnék meg a tisztikar fizetése: Polgármester (egyszersmind árvaszéki elnök) 3400 frt (+ 600 frt), főjegyző 2000 frt (+ 300 frt), I. sz. aljegyző 1800 frt (+ 100 frt), II. aljegyző (eddig közigazgatási gyakoronok) 1000 frt (új), közigazgatási tanácsos (egyszersmind polgármester helyettes) 2000 frt (+ 300 frt); pénzügy tanácsos 1800 frt (+ 300 frt); gazd. tanácsos 1800 frt (+ 300 frt).

frt), főgyógyász 1200 frt (új), I. árvaszéki ülnök 1600 frt (+ 100 frt), II. árvaszéki ülnök 1600 frt (+ 100 frt), közgyám 1000 frt (nem vált.), főkaptány 2300 frt (+ 300 frt), főszámvevő 1800 frt (+ 300 frt), I-és számvevő 1500 frt (50 frt), II-ik számvevő 1350 frt (+ 50 frt), I. alszámvevő 1250 frt (+ 250 frt), II. alszámvevő 1100 frt (+ 250 frt), számfeljáró 850 frt (— 150 frt), főorvos 1000 frt (+ 100 frt), ker. orvos I. 400 frt (+ 100 frt), ker. orvos II. 400 frt (+ 100 frt), ker. orvos III. 400 frt (+ 100 frt), főmérnök 1600 frt (+ 100 frt), segédmérnök 1000 frt (nem vált.), levéltárnok 1300 frt (+ 100 frt), jog- és közig. gyakornokok (3) havi 30, 40, 50 frt (nem vált.), állatorvos 400 frt (nem vált.), nyilvántartó 850 frt (+ 130 frt); alkaptány 1300 frt (+ 100 frt), közig. kiadó 950 frt (+ 100 frt), árvaszéki iktató és kiadó 950 frt (+ 100 frt), kapitányi iktató és kiadó 850 frt (+ 230 frt), katonai nyilvántartó 850 frt (+ 230 frt), irnok (4) 720 frt (+ 100 frt), szállásmester 850 frt (+ 150 frt), városgazda 700 frt (150 frt), mértékhiteladó 750 frt (nem vált.), kertész 700 frt (+ 100 frt), vágóhídi fel. 500 frt (n. v.), kórházi gondnok 700 frt (+ 100 frt), rendőrbiztosok (4): 700 frt (+ 100), születésnők (5): 60 frt (n. v.), kulcosok: 400 frt (+ 40), kapusok (2): 300 frt (n. v.), tiszti szolgák (2) 300 frt (n. v.), utcarendőrök (6): 300 frt (n. v.), lovashajduk (2): 400 frt (n. v.), gyaloghajduk (25): 260—280—300 frt., tüzörök (4) 300 frt (+ 40), adóvégrehajtók (6): 650 frt (+ 102.50), díjnokok (9) 1 frt — 1 frt 50 kr. napidíj. (n. v.) műszaki segéd: 1 frt 50 kr. napidíj. — Ezen újabb javaslat szerint körülbelül 8000 frttal szerepelne a költségvetésben a tisztikar fizetésének emelése.

— A keresztos háborúk emléke.

A budapesti kath. kör szerdán este tartotta 51-ik felolvasó estélyét, mely egészen a keresztos háborúk eszméjének volt szentelve, a mely fontos történelmi eseménynek most van a nyolcadik évfordulója. — Hummer Nándor tanár alapos történelmi értekezésben ismertette a keresztos háborúk világtörténelmi fontosságát és jelentőségét. Utána Gyúrka Ödön lendületes költeményben dicsőítette a keresztos háborúk eszméjét. — Végül dr. Sziklay János olvasott fel érdekes történelmi rajzokat a keresztos háborúk idejéből.

— **A székesfejérvári egyházmegyei kegyes alapítványok pénztára Kuti Márton** kanonok kegyalapítványi gondnok ur kiköltözése folytán a papnevelde-intézeti házból a Szent-István-utca 15. számú házba tételt át, hol a fizetések hetenként: hétfőn, szerdán és szombaton d. e. 10—12 óra között teljesíthetők.

— Lepsényi Miklós fogadtatása.

Lepsényi Miklósról a „Magyar Néplap“ elítélte szerkesztőjéről megirtuk annak idején, hogy királysértésért hathavi államfogházra lett ítélve. December elsején jön ki a szegedi államfogházból. A katolikus hívek most az ártatlanul elítélt Lepsényi fogadtatására nagyszabású mozgalmat indítottak. E hó 24-én, este 6 órakor tartották Práter-utca 44. sz. alatt, egy magánhelyiségben, az előértekezletet. Az előértekezletre a hírlapi jelentés után, igen nagy számban jelentek meg, köztük messze vidékről jött urak, nők, férfiak és papság. Vidékről képviseltették magukat: a váci, ceglédi, kecskeméti és szobbi-honti katolikus körök. A környékről bejöttek: a kispesztiek, öbudaiak, sváb-hegyvidékiek és a budapestiek. Az előértekezlet elnökül B. e. c. s. y. Istvánt; titkáru B. i. r. ó. Zoltán, hírlapíró; jegyzőül Maróthy János hírlapíró választotta meg, azután egy 60 tagú rendező bizottságot választott saját kabaléból. Az értekezlet folyamán elhatározták, hogy november 15-én gyűlést tartanak,

a mely alkalomra az összes katolikusokat megfoglalják hívni. Az előértekezlet elhatározta azt is, hogy Lepsényit ünneppel ezen a nyugoti pályaudvaron fogadja, babérkoszorút és aláírásokkal ellátott díszes albumot nyújt neki, valamint tiszteletére bankettet is rendez. A mozgalomra a legszelebb körben jelentkeztek.

— **Székesfejérvár város felügyelete alatt álló intézetek költségelőirányzata az 1896. évre.** Első helyen áll az Aggintézetű pénztár költségelőirányzata, melynél a szükséglet 4967-21 frt, a fedezet többlete 2789-37 frt. Az Árvaház pénztárának szükséglete 6320-20 frt, fedezet 6695-90 frt, a fedezet többlete 365-70 frt. Betegintézet pénztárának szükséglete 8196 frt, fedezet 9207 frt, fedezet többlete 11 frt. A szent Donath-kápolna pénztárának szükséglete 24-06 frt, fedezet 115-99 frt, fedezeti többlet 91-93 frt. Az iskolaalapítványi pénztár szükséglete 1220-31 frt, fedezete 1332-62 frt, fedezeti többlet 112-31 frt. Szent-Sebestyén templom-pénztár szükséglete 732-99 frt, fedezet 711-66 frt, fedezeten hiány 21-33 frt. A szegényintézetű pénztár szükséglete 1619-88 frt, fedezet 1619-88 frt. A temető-kálvária egyesített pénztár szükséglete 642-52 frt, fedezet 1555-82 frt. Fedezeti többlet tehát 913-30 frt.

— **A kinek elég három évi házasság.** A liberális „Pécsi Napló“-ból veszünk át a következő jellemző históriát: Fura, kacskaringós észjárásu suszter majster lehet az a szegzárdi „elvtárs“ és a ki a héten dr. Hirling Ádám ottani anyakönyvvezetőhöz beállított. Házasságot akart kötni egy általa mélyen tisztelt asszonysággal, a kinek néhány megtakarított forintcskájája van a takarékpénztárban. A pénz szerette volna a majster ur, hanem az asszonnyal nem mert örök frigyre lépni, hát alkudozott. Egyszerűen tökéletesen elégnék találta a három évi házasságot, megpróbálja, ha megtetszik neki, úgy talán meghosszabbítja a szeretkezést, ha pedig reá unának egymásra, úgy jobb válni, mint örökös ellenségeskedésben, perpatvaroskodásban élni. Az anyakönyvvezető kérdéseire aztán elmondotta, hogy önéki tulajdonképpen van Kálcsán felesége, de már hat éve nem él vele. A három évre házasodni akaró cipész az anyakönyvvezető felvilágosítás után elutasította és jobb erkölcsöt kívánt neki.

— **Politizáló csendőr.** A sasvári néppárti nagygyűlés egyik résztvevője írja lapunknak a következő épületes históriát: A gyűlés tartalma alatt a legpéldásabb rend uralkodott a néparadatban. S ez úgy látszik nem nagyon lehet inyére a rendkívüli számban kirendelt csendőrségnek. Egy közülük — arevonásai után itélve zsidó — annyira vetemedett a lelkesült ker. polgárok türelmének kísértésével, hogy az egyes szónokok fejtegetéseit gnyonos megjegyzésekkel, sőt *hangos fenyegetésekkel és tiltakozóddásokkal kísértte*, ily módon akarván az — akarata ellenére is — csendes polgárok érzületét fellázítani. A körülálló polgárok összeszorított öklökkel, de türelmesen halgatták végig a tarnopolból bevándorolt újmódi „csend“-őr neveletlenkedését. A mint látszik ezideig még nem történt ellene följelentés. Hanem azért természetesen a ker. nép a lázító, némely csendőrök valóságos botrányok.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Téglás Lajos gyulafelelvi gyártelepi igazgató tanított ideiglenes minőségben s a székesfejérvári kir. javító intézethez családfelelő kinevezte.

— **A székesfejérvári jótékony nőegylet** választmányja a nyári idény után folyó évi október hó 24-én Szegény-Marié Julie védnök Ó méltóságának elnöklete alatt, ülést tartott, melyen elhatározta, hogy az együt a szegényorsú iskolás gyermekek közül 20 fiút és 20 leányt fog téli

ruházattal ellátni. A ruha kiosztás folyó évi november hó 21-én d. u. 3 órára állapított meg, a részletes teendőket teljesítésére Sch netzer Nándorné elnöke alatt egy bizottság küldetett ki. Egyébb ügyek elintézése mellett több szegény részére segély utalványoztatott és ezzel az ülést véget ért.

— **A polgári házasság Csikor-szágában.** Az egyik pár egy özvegy bárónának két cselédeje. A leány kissé hülye, a leány meg a bukaresti levegőből régebben jó adagot szívott be. Ezeknek polgári „eskütése“ ünneppélyesen ment végbe. A másik pár szintén Bukarestből jött haza, hogy a magyar polgári áldásban részesüljön; hanem azért egyszerű munkás ruhában jelentkeztek a hivatalnál; a templomi esküvő alkalmával pedig násznagy uramék a cigánybandát megállították a szolgabírói hivatal előtt a násznéppel együtt ott rugták istenigazában a hivatalnokokat nem nagy öröme. A nép nagyon lehangolt; házasodni sincs kedvük a jóra való legényeknek ebben a cudar világban.

— **Anyakönyvvezetési tábla a korcsmában** Bében (Veszprém.) oly nagy becsületben tartják a hirdetési táblát, hogy midőn arra szükség lett volna, nem találtak sehol, míg végre a kutató községi bíró a koresma ivószobájában találta meg. Ez is az új rendhez tartozik.

— **A város tulajdonát képező földek bérbeadása.** A város tulajdonát képező földekből f. évi november 1-től 12 évig terjedő időre a város utján 494 hold adatot haszonbérbe, még pedig sokkal előnyösebben, mint a mult bérlet ideje alatt. Azonban a város által az alsóvárosi gazdák számára kihatott 133 darab szérűből egytelenelegre sem akadt bérlő, jóllehet a szérű kiosztása épen azon célból történt, hogy a tűzrendészeti szabályok végrehajtása folytán azon gazdák, kik házaikhoz be nem takarodhatnak, alkalmas szérűket bérelhessenek. Ugylátszik az alsóvárosi gazdák azon hiszemben vannak, hogy a betakarodás tilalma nem fog érvényesíttetni, de, mint halljuk, az előjáróság e tekintetben szigoruan fog eljárni s ha esetleg, bérlők hiányában a város más célra fordítaná a szérű helyeket, a gazdák kérésnek maguknak saját földjeiken helyeket.

— **Toroklob.** Mint lapunknak írják, Batta és Ráckeresztur községekben a toroklob lépett fel a gyermekek között.

— **A székesfejérvári egyházmegyei tanítók gyermekeinek tápintézetére** a székesfejérvári alsó alesperesi tanítók 17 frtot, a dunaadonyi alesperesi tanítók (1894-ik évről) 14 frt 55 krt fizettek be. Székesfejérvártól, 1895. október 26. Huszár Károly kanonok.

— **Az első polgári házasság Csóthón.** Érdekes és mulatságos esetlőrnak lapunknak a veszprémmegyei Csóthról, a hol f. hó 22-én történt meg az első polgári házasság. A nászvendégek egyenként szállinkoztak az anyakönyvi hivatal elé s az egyik tanu otthon istállót tisztogatott, midőn a polgári funkcióra hívták, erre aztán villát, lapátot elhárnyva azon mód sietett tanuekodni. Érdekes volt a menyasszony is, aki egész otthoniassan, sőt alsó szoknyában jelent meg a polgári „pap“ előtt. Három lesekodó lutheranus atyafin kívül senki sem vett részt a sajátosság nászmenetben. Az anyakönyvvezető egy kicsit bosszus volt, de azért csak hallgatott. Annál ünnepelesebb volt a templomban végbement esküvő, mert hisz az előbbi csak beiratkozás, s az egyik tanu meghatottan jegyző meg: „Ez az igazi házasság“.

— **Rothschild haragszik!** Rettentős csapás érte Bécs városát. Azok a gonosz bécsiak, a miert oly merészek voltak és kizsárolták

a város kormányából a világ legrégibb és legszé-
 tőbb arisztokráciáját, magukra vonták Rothschild
 Albert báró ur haragját. A bécsi izraelite elhatá-
 rozta ugyanis, a mint a liberális „Magyar Ujság”-
 ban olvassuk, hogy a buelló téli szezonól kezdve
 tartózkodni fog a nyilvános helyek és ünnepeknek
 látogatásától s „ennelfogva” a béli idény „előrelát-
 hatólag” nem fog olyan látogatottságnak örvendeni,
 mint eddig. De a legretentebb mégis Rothschild
 Albert báró urnak azon intézkedése, mely szerint a
 róla nevezett kórház összes keresztény szállítóinak
 jövő hó 15-ikére az eddig általuk teljesített szállí-
 tások felmondattak és velök az üzleti összeköttetés
 megszakítottatik. Lám, mily csudalatos virágokat hajt
 a század vége: zsidóreakciót. Vajjon mit szólnának
 a t. izraeliták, ha egyszer összeállna a keresztény
 világ és megszakítana minden összeköttetést a zsidó-
 sággal. Mi lesz akkor a bűzből, a regáléből, a
 hamis bukásokból s egyáltalában a zsidó „élel-
 messég” összes méregajtásából? És mi lesz Roth-
 schild báróból?

— **Végtárgyalás elhalasztása.** A
 Tóth Arthur és Gily Ede elleni párbajvétség
 büntetésben mára kitűzött végtárgyalást a kir. tör-
 vénszék elnapolta, mintán az egyik vádlott Gily
 Ede, és a tanak nem jelentek meg. Egyszerűsind
 elrendeltetett, hogy a kitűzött végtárgyalásra Gily
 Ede esetleg karhatalommal is elővezetessék.

— **A végtárgyalási teremből.**
 Még a múlt év november 11-én történt,
 hogy Csákbörényben bécusi alkalmával özv.
 Hollósy Istvánné házánál magánjellegű
 mulatság volt, hol éjjel 12 órakor Páncél
 István minden meghívás nélkül megjelent.
 Hollósyné ki akarta utasítani, de Páncél
 ellenszegült, mire Török Mihály összeveszett
 vele s Páncél öt arcul ütötte; ebből aztán
 verekedés támadt, melyben Török Mihály,
 Török József, Páncél István és Páncél
 Pál vettek részt, s mindnyájan súlyosan
 megsebesültek. A azékesfejérvári kir. tör-
 vénszék a mai napon megtartott végtár-
 gyaláson mindnyájt súlyos testi sértés bün-
 tetésében vétkesnek nyilvánította s Török
 Mihályt és Józsefet 6—6 hónapi börtönrre
 és 5 frt pénzbüntésre Páncél István 4
 hónapi börtönrre és 10 frt pénzbüntetésre,
 végre Páncél Pált 1 hónapi börtönrre ítélte
 s a költségekben elmarasztalták. Az ítélet
 kihirdetése után mind a vádlottak, mind
 pedig a kir. ügyész felelőbeadtak be.

— **Megunta az életét.** Özv. Stadler
 Jánosné 52 éves asszony a Sáregres községhez tar-
 tozó Órsi pusztán felakasztotta magát. Már mintegy
 1/4 éve beszélte, hogy ő nem akar tovább élni, de
 tettét nem tudta végrehajtani, mert mindig szem-
 mel tartották. Az utolsó nap délutánján a szomszéd-
 ban kijelentette, hogy ő bizony kubá grik, de ezt
 még sem tette, hanem hazament és egy szifára fel-
 akasztotta magát. Mire rátaláltak, megszűnt élni.

— **Hirtelen halál.** Szarka József
 nyék-pettyendy lakos 20 hónapos kis fia,
 anélkül, hogy beteg lett volna, szörnyet
 halt. A vizsgálat kiderítette, hogy termé-
 szetes halállal mult ki.

— **Nagy tüzvész.** Gyimóthon (Vesz-
 prém.) mint ottani levelezőnk írja f. hó
 18-án roppant tüzvész pusztított, mely sok
 szegény embert koldusbotra juttatott. Eléget
 11 lakóház, 22 pajta több istállóval és gaz-
 dasági épületekkel.

— **Körözés.** Prohászka Vendel,
 lopás vétségével vádolt egyén körözését kéri a sár-
 bogárdi kir. járásbírótság. Személyleírása: csehországi
 kloimisermai születésű nyerges és kárpitos, 62 éves,
 román. kath. 2 gyermek atyja.

— **Házassági ajánlat.** Egy 40—50
 év között levő földmives, kinek 3/4 telek birtoka
 van, nősülni óhajt s e célból keres egy 40 év körül
 levő hajadont vagy özvegyet, kinek legalább is 1000
 forint hozománya vagy vagyonja van; ha esetleg
 1—2 gyermeke van, az nem akadály. Fő, hogy a
 gazdaságban jártas legyen s azt vezetni tudja. Az
 érdekeltek forduljanak Alsó Károly Józsefhez Inotára,
 (Fejérmegye).

— **Deutsch Dávid ur Deutsch Manó
 és fia óég főnké külföldre utazott, hogy
 az évad utolsó példányával női divatkémek-
 kabát- és gallérokbló divatházát beszerelje.**

* **Végzett papnövendék, ki évek óta
 tanítással sikeresen foglalkozik, jeles
 bizonyítványokkal, s a mult tanévben is
 mint nevelő főrangú családnál működött;
 nevelőiséget keres katolikus főri családnál.
 — Cim a kiadóhivatalban.**

* **Egyházi szerek, műhímzések,
 templomi és egyesületi zászlók, miseruhák
 keresztuti- és oltárképek, csillárok, feler-
 neműek, kegytárgyak, képek és könyvek
 beszerzésére ajánljuk Szűts és Társ a
 a bibornok-érsék és Magyarország hereg-
 primásának udvari szállítóját. Budapest, IV.
 Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket ki-
 vánatra bérmenten küldik.**

Irodalom és Művészet.

— **Gyurky Ödön;** Ujabb költe-
 mények. 1892-1895. A magyar kath. költé-
 szet egyik legjelölőbb művelője. Gyurky
 Ödön egy ujabb verskötettel ajándékozta
 meg irodalmunkat. A költemények egy része
 a fővárosi lapokban már megjelent, más
 része azonban csak a jelen kötetben látott
 napvilágot. A kis kötet ajánlására legyen
 elég annyit mondanunk, hogy szerzője
 Gyurky Ödön. Költészete egyszerű és ne-
 mes. Költeményei tiszták és vallásos szolem-
 től áthatottak. A legegyszerűbb és a leg-
 magasosabb dolgokat egyaránt megénekli
 a nélkül, hogy valahol lapossá, untatóvá
 válnék. A legmelegebben ajánljuk a kis ver-
 kötett t. olvasóink figyelmébe. A diszesen
 kiállított könyv ára füzve 1 frt., ponpás disz-
 kötésben 2 frt. Kapható szerzőnél: Budapest
 Korona-herceg-utca 17. szám alatt, kath.
 kör.

— **Jog bölcsészet.** A győri „Panno-
 nia” könyvnyomda dr. Cholnoky Sándor
 gyakorló ügyvéd „Jogbölcsészeti tekin-
 tettel a tételes jog intézkedéseire” című
 munkájára hirdet előfizetést. A munka már
 csak azért is figyelmet érdemel, mert hasonló
 irányú munka a jogtudomány terén ugyis
 kevés van s nemcsak a joggal foglalkozók-
 nak ajánlhatjuk, hanem mindazoknak, kik
 a jogfejlődést figyelemmel kísérik. A munka
 előfizetési ára 5 frt. Megrendelhető a „Pan-
 nonia” könyvnyomdában Győrött. Gyűjtők-
 nek minden 10 példány után egy tisztelet-
 példány adatik.

— **Magyar Házi Kincetár** címen
 új, népies irányú ismeretterjesztő, társadalmi és
 szépirodalmi folyóirat indult meg. — Az előtűnik
 fekvő első szám tartalmának változatossága képei és
 esinós kiállításai után itölve a folyóirat házigazdájának
 ígérkezik s bizonyára szívesen fogja venni mindenki,
 a ki olcsó pénzen olyan olvasni valót keres, a mi-
 ből hasznót és gyönyörűséget is meríthetne. — A
 folyóirat havonként 80—84 oldalnyi füzetben jelenik
 meg 8—10 képpel. Előfizetési ára: egy évre 2 frt.
 50 kr.; félévre 1 frt 30 kr.; negyedévre 70 kr.;
 egyes szám 25 kr. — Megrendelhető: Budapest, Fe-
 renc-körút 1 sz. III. emelet.

— **A Katolikus Hítvédelmi
 Folyóirat** „10-ik. októberi füzete a követ-
 kező érdekes tartalommal jelent meg: 1. Ok-
 tóberi reflexiók. Irta Forster János. 2. A re-
 ménny. Irta :Ernszt Sándor. 3. Leszere-
 lünk-e...? Irta : Onokrotalusz. Országgyű-
 lési vallási küzdelmeink a kiegyezés óta
 1967—1895. Irta: Keményfy K. Dániel. 5.
 Protestáns Szemle. X. A protestánsok uniójáról.
 Egy kis történeti recapitulatio. Az eper-
 mátyásmadár őszhangartása: Esztergomtól.
 6. Megtértek Csarnoka. Dr. Northoete. Speer
 János. — La Ferronays, sz. Alopeusz Alexand-
 rina grófnő. 7. Irodalom. 8. Vegyesek. 9. A
 lelkes títka vagy a gyónási títok sérthet-
 lensége. (Egy iv kath. regény melléklet.)
 5-ik iv. Ajánljuk e hitvédői vállalatot a

kath. olvasó közönségnek annál is inkább,
 mert legaktuálisabb kérdésekkel foglalkozik.
 Előfizetési ára egész évre 4 frt vagy megfele-
 lő sac. Megrendelhető: a szerkesztőségben
 Pozsony, Ferencrendieknel.

— **A „Herko Páter”** kath. élel-
 folyó évi 43. száma rendkívül változatos tá-
 lommal, igen sikerült képekkel és szöveggel
 jelent meg. Melegén ajánljuk a rövid fennállása
 dacára is már szokatlanul elterjedt élel-
 olvasóink figyelmébe. A „Herko Páter” előfí-
 zetési ára egy évre 4, félévre 2 frt. Szerkesztője
 Markos Gyula, a Kath. Örtűzek ismeretes
 költője, kinek címére az előfizetési pénzek kü-
 lendők. (Budapest, zsidó-utca 7.)

Közgazdaság.

— **A buza ára 7 frt!** Örvendezve
 jegyzik fel a zsidó-merkantil lapok, hogy a
 budapesti gabonátözsde a buza ára e hó
 24-én elérte a 7 frtot. Ebből most azt a
 következtetést vonják, hogy az áramelke-
 désből a gabonatermelő gazda is huz hasz-
 not. Ez nem áll. A f. év nyarán a zsidó
 gabonaspekulánsok 580 frtra, sőt 450 frtra
 is szorították le a gabona árát és ezen a
 kolduspénzen vették meg a gabonátermelő
 gazdától, a ki így alig kapta vissza gazdál-
 kodási költségeit. Most, hogy a gabonater-
 més óriási része már a spekulánsok kezében
 van és hogy Ausztria, valamint Horvátor-
 szágot az ottani szűk termések miatt nagyon
 rászorul a magyar gabonára, hatalmas rebach
 kínálkozik és ezért emelték fel a zsidó ga-
 bonauzorsók a gabonaárát 7 frtra. Ezzel
 szemben csak annyit jegyzünk meg, hogy
 15 évvel ezelőtt, 1880-ban, mikor a zsidók
 nem voltak még oly hatalmasak, a buza
 legalacsonyabb ára 7-4 frt, legmagasabb ára
 pedig 9-7 frt volt. Az akkori és a mostani
 gabonaárak összehasonlítása bő anyagot
 nyújt gazdáinknak a zsidóság által megho-
 nosított s a liberális kormányrendszer által
 protezsált közgazdasági politika fölött való
 elmékedésre. Hogy a mostani áremelkedés
 hasznát csak a zsidók látják, az bizonyos.

Midőn a nagyközönség szíves figyelmét
 Ungváry László hírneves 121 holdas
 céglédi gyümölcsfaiskolájának mai számunk-
 ban is megjelent hirdetésére felhívjuk: egy-
 uttal jelezük azt is, hogy biztos tudomá-
 sunk szerint Ungváry László-féle gyü-
 mölcsfaiskola telep egyike a legmeghibat-
 tobb gyümölcsfaiskolák beszerzési helynek,
 honnét hiteles faj, szép növésű, rendkívül
 gazdag gyökérzetű életerős csemeték és va-
 doneok, kitűnően csomagolva, igen nagy
 mennyiségben s a legolcsóbb áron kaphatni,
 Igen nagy előnye a faiskolának az is, hogy
 homokos talajon létesült, már pedig általá-
 nosan tudva van, hogy a homok talajból
 kikerülő csemete mindig jobban fogamzik,
 mint a nehéz, iszapos vagy agyagföldben
 nevelt. Nagy előnye ezen iskolának továbbá
 még az is, hogy fajainak legnagyobb részét
 a leghitelesebb forrásból: Bereczki Mátétól
 szerezte be Ungváry László kimerítő nagy
 árjegyzékét kívánalomra bárkinek is kész-
 séggel megküldi.

— **Az osztrák-magyar vámszö-
 vetség megújítása** Ausztriában és Ma-
 gyarországon már hónapok óta foglalkoztatja
 az illetékes köröket. A földmivelésügyi mi-
 niszter felszólítására az OMGE és ennek
 kezdeményezésére több gazdasági egyesület
 is foglalkozik ezen fontos ügyvel s az
 eddigi szakvélemények oda konkludálnak,
 hogy a vám- és kereskedelmi szerződésnek
 10 évre szóló megújítása, s közös terület-
 let az eddigi tapasztalatok alapján nem
 akadályozza Magyarország közgazdasági fej-
 lődését. Ily értelemben mondott véleményyt
 legutóbb az udvarhelymegyei gazdasági
 egyesület is, a mely azonkívül helyesen
 hangsúlyozza, hogy a magyar törvényhozás-
 nak ezental az eddiginél nagyobb figyelmet
 kell fordítania a 11 millió földmiveléssel
 foglalkozó lakosság érdekeinek előmozdítására.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC». Ezek ugyan **nagyon olcsók**, de ép oly **rosszak** és így még a legkisebb összeget **sem érik meg.** — Ezen **értéktelen utánzatok** könnyen felismerhetők, mert

1) **nem az egyedüli** és csakis **Tokajban** létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL** **nincsenek** ellátva:

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

TOKAJBAN.

VÉDJEGY
COGNAC GYÁRNAK

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

az

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725130 liter bort használt fel.

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Ács Albert ur gyógyszerárában,
Berényi Mór urnál,
Deutsch A. F. „
Desték Adolf „
Hoffmann Lajos „
Imrich Viktor ur gyógyszerárában,
Karl József és Fia uraknál,

Kovács Pál urnál,
Molnár Adolf „
Piský László „
Róth Bertalan „
Reitmann Ignác „
Schwarcz S. „
Reinits Lipót „

Uj. Tógl Gyula urnál.

Helyi ügynök: BERGMANN és FIA cég.

Vasuti új menetrend.

Érvényes 1895. szeptember hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 5 ó. 25 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 7 ó. 39 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Dél előtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul
Uj-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Uj-Szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Dél előtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 ó. 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.
Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p.
Éjjel 11 ó. 43 p. indul
Nagy-Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Székesfejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 10 p.
Délután 2 ó. 0 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. este.
Éjjel 12 ó. 15 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Dél előtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul
Veszprémbe érkezik 10 ó. 59 p.
Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 ó. 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 ó. 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 0 p.
Dél előtt 7 ó. 3 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 5 ó. 35 p.

Hazai gyártmányu női posztó minden színben 48 és 55 kr.

Legdivatosabb

női divatkelmék, kabát- és galérok

eddig helyben nem létezett választékkal

divatáru-házunkat felszereltük.

Leghíresebb gyárostól

VÁSZON- ÉS ASZTALNEMÜEK

RAKTÁRA.

DEUTSCH MANÓ és FIA.

Allandó kiállítás manasszonyi fehérnemű keletgyékből.

Selyem plus 1 frt.

Szönyeg árnyéka.

P SERHOFER R-féle

GYÓGYSZERTÁR

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. ALATT
„zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsok, azelőtt **általános labdacso**k név alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacso csodás hatásukat ezerszeresen be ne bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacso általános elterjedésnek örvendenek s alig van család, melyben ezen kitűnő háziszereből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacso háziszereül ajánlatnak és ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztéstől és székrekedéstől erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességéből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacso olyan könnyen hatnak, hogy a legcsökélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetik.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzáknak ntéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyok gyógyodva, azokat avább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én
Tekintetes Ur!
Ajulirt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.
Neureuter Ignác, orvos.

Hrasche, Flódnik mellett, 1887. szept. hó 12-én,
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni, és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért överszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsoi engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.
Mélyen tisztelt Ur!
A legfőbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurttal és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondtott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen gyógyult. Legfőbb tisztelettel
Weinzettel Johefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. március 27-én.
Tekintetes Ur!
Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból, El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni igen labdacso értékő felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszésérinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

Getschdorf, Kolbach mellett, Szilázia 1886. okt. 8-án.
T. Ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 9 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsoi nálam, sohasem fognak kifogni, s midőn legfőbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsoi csakis a **Pserhofer J.-féle**, az „**arany birodalmi almához**“ címzett gyógyszerárban, **Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalvánnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 15 kr, 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag 3 frt 40 kr, 4 csomag 3 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr, és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsoi a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánzóztatnak; ennek következtében kétérik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsoikat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírásával fekete színben és minden egyes doboz ugyanazon aláírással yörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású. legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinc-agy-bántalom, tagzsugattás, ischias, migraine, ideges fogfájás, fülzaggatás stb. stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hossza sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz STEUDEL tanártól. Útés és szurás által újkukac, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lón kipróbálva. 1 tévely 50 kr. Bérmentve 75 krajcár.

Fagybalsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden üdült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv. egy általánosan ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, gőrcsős köhögés stb. ellen. 1 üvegcse ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek), megrontott gyomor, rossz emésztés és mindenmü altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üvegcsevel 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só BULLRICH A. W.-től. Kitűnő háziszere a rossz emésztés minden következményei u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 krajcár, egy kis üveg 12 krajcár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az általán képződő kellemetlen szagot, ópen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

Ezen itt felsorolt készítményeken az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

ÜGYNÖKÖK

kik a gazdasági gépszakmában jártassággal bírnak, legmagasabb jutaléktételek mellett nyernek állandó alkalmazást

Reissenzahn Ant.
gazdasági gépgyárban

Budapest, Eötvös-utca 31. szám.

Hirdetések

a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“ részére

felvételnek

Márián György könyvnyomdájában,

Székesfehérvár, Szt-István-tér 1.

hol is mindennemű nyomdai munkák a legkisebb kiállításban és legutányosabb árak mellett készíttetnek.

Több ízben kitüntetett
és
mindenütt kedvelt

**ESTERHÁZY-
COGNAC-**

ot tisztelt vevőimnek leg-
jobbban ajánlon

Birkmayer Lajos
Székes-Fejérvár.

Tudományos foggyógyászat.

"A fogak jól rágván meg az ételeket, a gyomorra sokkal kevesebb munka jut az emésztésnél. Azért idült gyomorbetegségeket és a vérszegénységet sokszor gyógyított már meg a fogorvos."

Mindenféle fog- és szájbetegségek alapos és tudományos gyógykezelése.

Plombálás (odvas és fájdalmat okozó fogak helyrehozása) arany-, platina- vagy emállal. Főleg aranyfombálásban alulirotnak dus tapasztalata van.

Zápfogak, melyeknek csak gyökereik van, ujonnan felépítettnek arany fogkorona által.

Elöl álló fogak, melyeknek csak gyökereik van, műfogak által újra felépítettnek ngy, hogy a természetes fogaktól nem lehet megkülönböztetni.

Hiányzó fogak helyettesítése amerikai műfogak által ugy, hogy a tökéletes rágás és szókiejtés ismét helyre van hozva.

A fogkő — mely nagyobb részét oka, hogy a fogak idejük előtt mozogni kezdenek — eltávolítása a legelőszerűbb eszközökkel.

Foghuzás tiszta eszközökkel és érzéketlenítő szerrel az antisepsis szabályzata szerint.

12 évi praxis.

Dr. Ritscher Zsigmond,

egyetemes orvosdator, fogorvos és műfogász

Székesfejérvár, sas-utca Z. sz.

Rendelés: d. e. 8 — 12 óráig, d. u. 2 — 6 óráig.

Este kintünő világitás mellett.

Dr. HUSZÁR ADOLF

FOGORVOS.

Minden fog- és foghushetegségeket gyógyít.

Teljesen rossz vagy benntört fogakat és gyökereket a legújabb érzéketlenítő szerrel huz ki. Odvas fogakat arany, platina és emállal plombál.

Gyökérfogat — egyes fogakat arany vagy kaucsuk foglalattal ép ugy egész fogsort — a természetesnek megfelelőt készít. Nem alkalmas műdarabokat kijavit.

Lakik: Székesfehérvár, iskola-utca, saját ház.

Rendel: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Arany érem

Arany érem

Agyagáru kiállítás Budapest, 1891.

A nagyméltóságu m. kir. kereskedelemügyi miniszter elismerő okirata.

ALAPITTATOTT 1855-İK ÉVBEN.

HAVRANEK ANTAL

AKADEMIAI SZOBRÁSZ és KÖFARAGÓ, Bányatulajdonos

SZÉKESFEHÉRVÁROTT.

ÜZLETHELYISÉG és RAKTÁR: FELSŐ-VÁROS, KIRÁLYKUT-UTCZA 1. SZ.

Elvállal minden néven nevezendő épületmunkát gránit, márvány, mész vagy homok kőből. Szobrok, mellszobrok, csoportozatokat, épület- s egyéb szobrászati díszítményeket, kő, cement s gypsből.

Siremlékek legnagyobb raktára!

Bazalt, syenit, gránit, márvány és homokkőből a legszebb és legújabb minták szerint készítve. Sirboltok, utifeszületek, emléktáblák, keresztelő medencék. Ur-asztalok, szentelt víztartók stb. jutányos árban — Kovácsolt és öntöttvas sírkerítések. — Kitéprott lépcsők az eredeti kőnemnek megfelelőleg jótállás mellett javíttatnak ki. Ujbányai malomkő (tótkő) gyári raktára. Arjegyék tervekkel és minta-kövekkel készségeggel szolgálók!